

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1982-1983

10 DECEMBER 1982

VOORSTEL VAN RESOLUTIE betreffende de gemeentefinanciën

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN,
DE ALGEMENE ZAKEN EN HET OPENBAAR AMBT ⁽¹⁾
UITGEBRACHT DOOR DE HEER GUILLAUME

I. — Uiteenzetting van de auteur

De auteur wijst erop dat deze resolutie wordt behandeld op het ogenblik dat de problemen in verband met de gemeentefinanciën in het brandpunt van de belangstelling staan.

Nu de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug zijn, komt de bezorgdheid van de municipalisten tot uiting. Die is nog toegenomen ingevolge de recente verklaringen van de Regering, luidens welke aan de gemeenten voortaan inzake gemeentebelastingen de vrije hand wordt gelaten met de verplichting om vanaf 1988 een sluitende begroting in te dienen, terwijl het aantal gemeenten met een begrotingstekort alsmaar toeneemt.

De auteur preciseert dat hij met deze resolutie heeft getracht een concrete vorm te geven aan het streven van alle municipalisten uit alle partijen.

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer J.-B. Delhaye.

A. — Leden: de heren Breyne, Cardoen, Detremmerie, Jérôme, Suykerbuyk, Tant, Vankeirsbilck. — Bogaerts, J.-B. Delhaye, De Loor, Guillaume, M. Harmegnies, Lafosse, Temmerman. — Cornet d'Elzuis, Evers, Klein, Pans, Van Belle, Mevr. Van den Poel-Welkenhuysen. — MM. De Beul, Desseyn. — Nols.

B. — Plaatsvervangers: de heren Beerden, Coppieters, Desutter, Marchand, Thys, Van Wambeke, Wauthy, Willems. — Mevr. Brenez, de heren Collignon, De Batselier, Laridon, Mangelschots, Onkelinx, Perdieu, Rubens. — De Grève, Denys, Flamant, Militis, Mundeleer, Poswick, Taelman. — Anciaux, Gabriels, Van Biervliet. — Clerfayt, Defosset.

Zie:

430 (1982-1983):

— Nr 1: Voorstel.

Chambre des Représentants

SESSION 1982-1983

10 DÉCEMBRE 1982

PROPOSITION DE RESOLUTION relative aux finances communales

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR, DES AFFAIRES GENERALES
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE ⁽¹⁾
PAR M. GUILLAUME

I. — Exposé de l'auteur

L'auteur rappelle que cette résolution est examinée à un moment où le problème des finances communales revêt une importance particulière.

Au lendemain des élections communales, les municipalistes expriment leurs inquiétudes. Celles-ci se sont encore accrues suite aux récentes déclarations du Gouvernement imposant aux communes pour l'avenir la libération de la fiscalité communale assortie de l'exigence, à partir de 1988 de l'équilibre budgétaire alors que le nombre de communes au déficit budgétaire ne fait que croître.

L'auteur précise qu'en déposant cette résolution, il a tenté de concrétiser l'action entreprise par l'ensemble des municipalistes de tous les partis.

⁽¹⁾ Composition de la Commission:

Président: M. J.-B. Delhaye.

A. — Membres: MM. Breyne, Cardoen, Detremmerie, Jérôme, Suykerbuyk, Tant, Vankeirsbilck. — Bogaerts, J.-B. Delhaye, De Loor, Guillaume, M. Harmegnies, Lafosse, Temmerman. — Cornet d'Elzuis, Evers, Klein, Pans, Van Belle, Mme Van den Poel-Welkenhuysen. — MM. De Beul, Desseyn. — Nols.

B. — Suppléants: MM. Beerden, Coppieters, Desutter, Marchand, Thys, Van Wambeke, Wauthy, Willems. — Mme Brenez, MM. Collignon, De Batselier, Laridon, Mangelschots, Onkelinx, Perdieu, Rubens. — De Grève, Denys, Flamant, Militis, Mundeleer, Poswick, Taelman. — Anciaux, Gabriels, Van Biervliet. — Clerfayt, Defosset.

Voir:

430 (1982-1983):

— N° 1: Proposition.

In de resolutie wordt de Regering verzocht maatregelen te treffen om de bezorgdheid van de municipalisten enigszins te bedaren.

II. — Algemene bespreking

De Minister merkt op dat de in de resolutie voorgestelde maatregelen in strijd zijn met de wetten die het Parlement heeft aangenomen. De Regering is zich bewust van de lasten die de gemeenten worden opgelegd en zij is bereid een begin te maken met het wijzigen van de wetgeving om die lasten te verlichten. Zo is er inzake de lasten voortvloeiend uit de tekorten van de O.C.M.W.-ziekenhuizen, een hervorming van de wet in de maak.

Doch anderzijds is de Minister van mening dat het logisch is aan de gemeenten de toekenning van het gewaarborgd minimuminkomen over te laten, veeleer dan zulks in het sociale zekerheidsstelsel in te passen. Die andere administratieve taken die de Staat aan de gemeenten oplegt worden door het Gemeentefonds gedekt.

De Regering is evenwel van plan maatregelen te nemen om de gemeenten in staat te stellen hun begrotingsevenwicht te herstellen tegen 1988, wat ook voor andere gesubsidieerde instellingen geldt.

Zo zal het huidige loonmatigingsbeleid b.v. tot gevolg hebben dat de loonlasten van de gemeenten worden verlicht. De resolutie vraagt dat aan de gemeenten alle lasten worden terugbetaald die hen buiten de werking van hun eigen instellingen en diensten worden opgelegd, en dat is strijdig met het algemeen begrotingsbeleid van de Regering.

De Minister herinnert eraan dat hij naar aanleiding van het overleg met de gemeenten heeft gevraagd dat de controle op de betaling van het kijk- en luistergeld aan de gemeenten zou worden onttrokken. Voorts wordt steun bij de opleiding van de gemeentelijke politie in het vooruitzicht gesteld en maatregelen inzake deurwaardersexploitatie, controles of onderzoeken die door diverse instellingen gevraagd worden.

Een lid schaart zich achter de resolutie en is van mening dat daarin slechts een minimum aantal eisen worden geformuleerd. Er wordt uitgegaan van een inflatiepercentage van ten minste 10%. Het minste wat men kan doen is dan ook het bedrag van het Gemeentefonds met het inflatiepercentage te verhogen. De gemeenten zullen meer en meer te lijden hebben onder de crisis en van de daaruit voortvloeiende gevolgen en zij zullen die gevolgen niet meer aankunnen. Zo zullen bepaalde maatregelen tot gevolg hebben dat vele werklozen voortaan niet meer uitkeringsgerechtigd zullen zijn. Die werklozen zonder enige vorm van inkomen zullen zich uiteindelijk tot de O.C.M.W.'s moeten wenden, zodat de lasten van de gemeenten zullen toenemen. Hij onderstreept de gematigdheid van de resolutie en hij staat sceptisch tegenover de aangekondigde maatregelen.

Een ander lid vraagt hoeveel een verhoging van het Gemeentefonds met eenzelfde percentage als het voor 1983 geraamde inflatiepercentage, d.i. 8,5%, zou kosten. Voorts wenst hij te weten welke concrete maatregelen werden genomen om de gemeenten te helpen hun tekort in 1983 te verminderen.

Een lid acht het niet evident dat de resolutie in strijd is met de wetten die het Parlement heeft goedgekeurd; ze is echter vooral strijdig met de maatregelen die verschillende ministeriële departementen hebben genomen. Hij wenst een dubbele lijst te krijgen van alle maatregelen die zijn genomen door de Staat en door de gewest- en gemeenschapsexecutieven die rechtstreekse of onrechtstreekse financiële gevolgen voor de gemeenten hebben gehad. Tevens wil hij weten hoeveel die maatregelen aan de gemeenten hebben gekost.

Die ramingen worden meegedeeld door de Vereniging van

Cette résolution vise à demander au Gouvernement de prendre des mesures qui atténueraient les inquiétudes des municipalistes.

II. — Discussion générale

Le Ministre fait observer que les mesures proposées par la résolution vont à l'encontre des lois qui ont été votées par le Parlement. Le Gouvernement est conscient des charges imposées aux communes et veut entamer des modifications de législation aux fins de les alléger. Par exemple, en ce qui concerne la charge du déficit des hôpitaux des C.P.A.S., une réforme de la loi est en cours.

Par contre, le Ministre estime qu'il est logique de laisser aux communes l'octroi du minimex plutôt que de le faire entrer dans le système de la sécurité sociale. Quant aux autres tâches administratives imposées par l'Etat aux communes, elles sont couvertes par le fonds des communes.

Toutefois le Gouvernement compte prendre des mesures visant à permettre aux communes de rétablir leur équilibre budgétaire pour 1988, échéance qui est identique à celle fixée pour d'autres organismes subsidiés.

Par exemple, la politique actuelle de modération salariale aura pour conséquence d'alléger les charges salariales des communes. La résolution, en demandant de prévoir le remboursement aux communes de toutes les charges leur imposées en dehors du fonctionnement de leurs institutions et services propres, est contraire à la politique budgétaire générale du Gouvernement.

Le Ministre rappelle qu'il a demandé lors de la concertation avec les communes que l'on retire aux communes la surveillance du paiement des redevances télévision-radio. De plus, il est prévu que les communes seront aidées en matière de formation de la police communale et des mesures sont prévues pour ce qui est des exploits d'huissiers, des contrôles ou des enquêtes demandés par divers organismes.

Un membre soutient la résolution et estime qu'elle ne fait que formuler un minimum d'exigences. Il est prévu un taux d'inflation d'au moins 10%. Augmenter le fonds des communes du taux d'inflation s'avère être la moindre des choses. Les communes seront de plus en plus confrontées à la crise et aux conséquences de celle-ci qu'elles ne pourront plus assumer. Par exemple, certaines mesures prises vont avoir comme conséquence l'exclusion de nombreux chômeurs du chômage. Ces chômeurs sans ressources échoueront en fin de compte au C.P.A.S. et iront grossir les charges des communes. Il souligne la modération de la résolution et est sceptique quant aux mesures annoncées.

Un autre membre pose la question de savoir à combien s'élèverait le montant résultant d'une augmentation du fonds des communes égale au pourcentage du taux d'inflation qui serait pour 1983 de 8,5%. D'autre part, il aimerait connaître les mesures prises concrètement qui pourraient aider les communes à diminuer leur déficit en 1983.

Un membre estime qu'il n'est pas évident que la résolution aille à l'encontre des lois votées par le Parlement, mais elle va surtout à l'encontre de mesures prises par divers départements ministériels. Il souhaiterait obtenir un inventaire double de toutes les mesures prises tant par l'Etat que par les exécutifs régionaux et communautaires qui ont eu des conséquences financières directes et indirectes pour les communes et leur évaluation.

Ces estimations sont communiquées par l'Union des Villes et

Belgische steden en gemeenten en zij zien er als volgt uit :

A. Raming voor 1980 en 1981 van de gederfde ontvangsten ingevolge het feit dat de Staat zijn « principiële verplichtingen » niet nakomt, en raming van de door de gemeenten te dragen lasten als gevolg van door de Staat opgelegde verplichtingen.

I. — *Ontvangsten die de gemeenten onthouden worden.*

	In miljarden frank	
	1980	1981
1. Niet-toepassing van de wet van 1976 betreffende de dotatie van het Gemeentefonds ...	11,0	11,3
2. Onvoldoende vergoeding voor « dode hand »-goederen	2,4	2,4

II. — *Aan de gemeenten opgelegde lasten.*

1. Tekorten van de ziekenhuizen	5,8	7,0
2. Bestaansminimum	1,5	2,0

Totaal:
— 1980: 20,7 miljard frank.
— 1981: 22,7 miljard frank.

B. Raming voor 1982 van de door de gemeenten gedane uitgaven voor opdrachten die zij voor rekening van de Staat uitvoeren.

De raming van de uitgaven van de gemeenten voor opdrachten uitgevoerd voor rekening van de Staat steunt op een extrapolatie van de onderzoeksresultaten van enkele concrete gevallen.

Die raming moet als een eerste benadering worden beschouwd; ze wil enkel de orde van grootte van de uitgaven aangeven.

Een precieze schatting zou een meer gedetailleerd en tijdrovend onderzoek vergen.

Er is alleen rekening gehouden met personeelskosten (*). Het is duidelijk dat in principe ook met bepaalde infrastructuurkosten (waarde en onderhoud van gebouwen en lokalen, vervoers-, verwarmings-, telefoon- en materiaalkosten) rekening moet worden gehouden. Dat is niet gebeurd, omdat het technisch niet mogelijk was die kosten te berekenen.

Het geheel van de personeelskosten voor die opdrachten loopt op tot ongeveer 4 miljard frank, d.i. bijna 4% van de totale personeelskosten. Indien de infrastructuur- en andere kosten 2 tot 4% uitmaken van alle uitgaven die de gemeenten moeten doen voor opdrachten die zij voor rekening van de Staat vervullen, zou het totale bedrag van de kosten voor die opdrachten tussen 6 en 8 miljard frank liggen.

C. Raming — per dienst — van de personeelskosten die door de gemeenten gemaakt worden voor opdrachten die zij voor rekening van de Staat vervullen.

des Communes belges et sont établies comme suit :

A. Estimation pour 1980 et 1981 des moins-values en recettes dues au fait du non-respect par l'Etat d'« obligations de principe » ainsi que des charges à supporter par les communes par suite des obligations légales imposées par l'Etat.

I. — *Recettes dont les communes sont privées.*

	En milliards de francs	
	1980	1981
1. Non-application de la loi de 1976 concernant la dotation du Fonds des communes ...	11,0	11,3
2. Compensation insuffisante des biens de main-morte	2,4	2,4

II. — *Charges imposées aux communes.*

1. Déficit des hôpitaux	5,8	7,0
2. Minimax	1,5	2,0

Total:
— 1980: 20,7 milliards de francs.
— 1981: 22,7 milliards de francs.

B. Estimation pour 1982 des dépenses faites par les communes du fait des tâches qu'elles exécutent pour compte de l'Etat.

L'estimation des dépenses faites par les communes découlant des tâches qu'elles exécutent pour compte de l'Etat, a été basée sur l'extrapolation de l'étude de quelques cas.

Cette estimation doit être considérée comme une première approche et elle ne tend qu'à fournir l'ordre de grandeur de ces dépenses.

Une estimation exacte exigerait une étude détaillée qui prendrait un temps considérable.

Il n'a été tenu compte que des frais de personnel (*). Il est évident que certains frais d'infrastructure (valeur et entretien bâtiments ou locaux, frais de voiture, chauffage, téléphone, matériel, etc.) devraient également, en principe, être pris en compte. Ceci n'a pas été fait, faute de possibilité technique d'en établir le coût.

L'ensemble des frais de personnel exposés pour ces tâches se monte à environ 4 milliards de francs, soit près de 4% du total des frais de personnel. Si les frais d'infrastructure e.a. représentent une proportion de 2 à 4% des dépenses totales faites par les communes du fait des tâches qu'elles exécutent pour compte de l'Etat, le montant total du coût de ces tâches se monterait à un chiffre s'élevant entre 6 et 8 milliards de francs.

C. Estimation — par service — des frais de personnel exposés par les communes du fait des tâches qu'elles exécutent pour compte de l'Etat.

Dienst — Service	I Totaal aantal gemeentebeambten die opdrachten voor het Rijk uitvoeren — Nombre total du personnel communal exécutant des tâches pour l'Etat	II Uitgaven in miljoenen frank — Dépenses en millions de francs
	Politie. — <i>Police</i> (1)	3 750
Technische dienst. — <i>Service technique</i> (2)	250	150
Bevolking. — <i>Service de population</i> (3)	150	90
Burgerlijke stand. — <i>Etat civil</i> (4)	80	50
Handel en nijverheid. — <i>Industrie et commerce</i> (5) ...	65	40
Sociale dienst. — <i>Service social</i> (6)	1 315	780

(*) Een voltijdse betrekking kost gemiddeld 600 000 frank per jaar.

(*) Un emploi à temps plein équivaut, en moyenne, à 600 000 francs par an.

Dienst — Service	I Totaal aantal gemeentebeambten die opdrachten voor het Rijk uitvoeren — Nombre total du personnel communal exécutant des tâches pour l'Etat	II Uitgaven in miljoenen frank — Dépenses en millions de francs
Secretariaat (paspoorten). — <i>Secrétariat (passeports)</i> (7)	65	40
Militie. — <i>Milice</i> (8)	735	440
Vreemdelingen. — <i>Service des étrangers</i> (9)	250	150
Financiën. — <i>Service financier</i> (10)	130	80
Brandweer. — <i>Service d'incendie</i>	p.m.	p.m.
Slachthuizen. — <i>Abattoirs</i>	p.m.	p.m.
Totaal. — <i>Total</i>	(*) 6 790	(**) 4 070
	= 18 % van het administratief en politiepersoneel dat bij de gemeenten in dienst is. — = 18 % du personnel administratif et de police employé par la commune.	= 4 % van alle personeelskosten van de gemeenten (gesubsidieerd onderwijs inbegrepen). — = 4 % de l'ensemble des frais de personnel exposés par la commune (enseignement subventionné inclus).

(*) Wijze van berekening: aantal uren dat het gemeentelijk personeel in modale gemeenten besteedt aan het uitvoeren van taken voor rekening van het Rijk, gedeeld door het aantal inwoners van die gemeenten en vermenigvuldigd met het aantal inwoners van het Rijk, gedeeld door 1 650 (gemiddeld aantal uren jaarlijkse prestaties van het gemeentepersoneel).

(**) Het cijfer in kolom I wordt vermenigvuldigd met 600 000, zijnde de gemiddelde kosten voor een opsteller met 10 jaar anciënniteit.

(1) *Politie*:

- gerechtelijke taken, gerechtelijke opdrachten, gerechtelijk onderzoek (beteekening van gerechtelijke akten, nationaliteitskeuze, naturalisatie, inenting tegen kinderverlamming, gerechtsexploten en gerechtsbrieven, opdrachten van het parket, informatiebladen, gerechtelijk onderzoek, persoonsbeschrijvingen);
- rijbewijzen;
- kijk- en luistergeld;
- toezicht op de Rijkswegen;
- administratieve opdrachten (dagvaardingen, inlichtingen voor de belastingen, betekening van vonnissen, aangifte van accijsrechten);
- opdrachten van de procureur des Konings, jeugdrechter, vredegerecht;
- hulp aan deurwaarders, oproepingen voor de gerechtelijke administratie en de gerechtelijke politie.

(2) *Technische dienst*: B.T.W.-controle; kadaster; N.I.S.-statistieken (bouwvergunningen, aanvragen bij afwerking van werken); niet-bebouwde gronden.

(3) *Bevolking*: kieszaken; volkstelling; inlichtingen voor de belastingen (adres, burgerlijke stand, vertrek naar het buitenland, enz.); studiebeurzen.

(4) *Burgerlijke stand*:

- N.I.S.-statistieken (evolutie burgerlijke stand) (jaarlijkse statistiek, maandelijkse statistiek);
- mededeling van overlijdens aan de Registratie en Domeinen.

(5) *Handel en Nijverheid*: landbouwstatistieken; ijking; leurhandel.

(6) *Sociale dienst*: pensioenen; werklozencontrole; controle op de toegekende premies (bouw, sanering enz.).

(7) *Secretariaat*: paspoorten.

(8) *Militie*:

- alle taken van die dienst, met inbegrip van de uitreiking der stukken.

(9) *Diensten ten behoeve van de vreemdelingen*:

- mededelingen aan het Rijksregister van elke aankomst, vertrek of wijziging; arbeidsvergunning;
- informatiebladen betreffende alle vreemdelingen, ten behoeve van het Ministerie van Justitie;
- N.I.S.-statistieken.

(10) *Financiën*:

- lijst van leveringen en werken;
- informatie inzake belastingen en behandeling van ingebrachte bezwaren.

(*) Le calcul a été fait comme suit: nombre d'heures du personnel communal occupé pour des tâches de l'Etat dans les communes échantillons divisé par le nombre d'habitants de ces communes et multiplié par le nombre d'habitants du Royaume divisé par 1 650 (nombre moyen d'heures de prestation annuelles du personnel communal).

(**) Le chiffre de la colonne I est multiplié par 600 000, soit le coût moyen d'un rédacteur avec 10 années d'ancienneté.

(1) *Police*:

- tâches judiciaires, missions judiciaires, enquêtes judiciaires (notification acte judiciaire, choix de nationalité, naturalisation, vaccination polio, exploits et plis judiciaires, missions du parquet, bulletins d'information, enquêtes judiciaires, rédaction signalements);
- permis de conduire;
- redevances T.V. et radio;
- contrôle de la voirie de l'Etat;
- missions administratives (assignations devant le tribunal, informations contributions, notification jugements, déclaration droits d'accise);
- missions du Procureur du Roi, juge de la jeunesse, justice de paix;
- assistance huissier, convocations administration judiciaire, police judiciaire.

(2) *Service technique*: contrôle T.V.A.; cadastre; statistiques I.N.S. (permis de bâtir, demandes finition des travaux); terrains non bâtis.

(3) *Population*: affaires électorales; recensement; informations contributions (adresse, état civil, départ pour l'étranger, etc.); bourses d'étude.

(4) *Etat civil*:

- statistiques I.N.S. (évolution Etat civil) (statistique annuelle, statistique mensuelle);
- communication des décès à l'Enregistrement et Domaines.

(5) *Industrie et Commerce*: statistiques agricoles; vérification des poids et mesures; colportage.

(6) *Service social*: pensions; contrôle des chômeurs; contrôle des primes accordées (construction, assainissement, etc.).

(7) *Secrétariat*: passeports.

(8) *Milice*:

- toutes les activités concernant ce service, y compris délivrance des documents.

(9) *Service des étrangers*:

- communication, au Registre national, des arrivées, départs, modifications;
- permis de travail;
- bulletins d'information concernant tous les étrangers, à l'usage du Ministère de la Justice;
- statistiques I.N.S.

(10) *Finances*:

- liste fournitures et travaux;
- informations, contributions, traitement des réclamations.

In verband met een ontwerp van herstructurering van de verzorgingsinstellingen en van de terugslag voor de gemeentelijke financiën van de voor volgend jaar aangekondigde stijging van de B.T.W.-tarieven, wordt aan de Minister nadere uitleg gevraagd.

Een lid vestigt de aandacht van de Commissie op de volkomen abnormale situatie van de gemeenten van de Brusselse agglomeratie. De meeste van die gemeenten zullen hun betalingen moeten staken vanaf april e.k.

Een lid vraagt aan de Regering of op punt 1 van de resolutie niet kan worden ingegaan door overdrachten op het vlak van de rijksmiddelenbegroting. Er worden miljoenen beschikbaar gesteld om in moeilijkheden verkerende ondernemingen ter hulp te komen; een deficitaire gemeente is ten slotte ook een soort onderneming die in moeilijkheden verkeert en ook zij creëert arbeidsplaatsen.

Voorts wenst hij de inhoud te kennen van het in voorbereiding zijnde koninklijk besluit dat betrekking heeft op de maatregelen die genomen zullen worden ten opzichte van het personeel van de lokale en de gewestelijke besturen.

Volgens sommigen is met de resolutie een uitgave van 2,2 miljard gemoeid. Anderen spreken van een verhoging met $\pm 1,7$ miljard. Hij vraagt daarover uitleg aan de Minister.

Deze herinnert eraan dat, zo het gemeentefonds met 5,7% verhoogd wordt in 1983 zoals in de begroting is vastgesteld, de stijging 1,7 miljard zal bedragen.

Indien men daarentegen het gemeentefonds verhoogt met een percentage dat overeenstemt met het prijsindexcijfer ($\pm 8\%$), bedraagt de stijging 2,2 miljard.

In verband met de maatregelen die door de Regering ten aanzien van het gemeentepersoneel zijn genomen in het kader van de bijzondere machten, meent de Minister dat die maatregelen het beste bewijs zullen zijn dat ook de gemeenten een inspanning doen om hun financiële toestand recht te trekken.

De inhoud van die maatregelen kan als volgt worden samengevat:

1° vanaf 1988 zullen de gemeenten geen begroting met een tekort meer mogen indienen; zoniet kan de toezichthoudende overheid in hun uitgaven snoeien en grotere inkomsten voorschrijven. Zij zullen buitengewone maatregelen mogen nemen en bepaalde uitgaven weigeren. Zij zullen b.v. de weddeschalen van hun personeel kunnen afstemmen op de weddeschalen die gelden voor het rijkspersoneel;

2° deficitaire gemeenten zullen vanaf 1984 aan hun onderwijzend personeel geen hogere wedde meer mogen toekennen dan in het rijksonderwijs. (Die maatregel wordt slechts van kracht vanaf oktober 1984);

3° deficitaire gemeenten zullen vanaf 1984 geen onderwijzend personeel meer in dienst mogen hebben boven de vastgestelde normen. Er zullen overgangsmaatregelen worden genomen. Zo zullen vanaf 1983 de personeelsleden die uit het onderwijs verdwijnen, niet meer worden vervangen.

De lasten van het gemeentepersoneel bedragen 113 miljard, wat verhoudingsgewijze 15% meer is dan die van het rijkspersoneel. Men kan begrijpen dat de gemeenten op een bepaald ogenblik verplicht waren om aan hun personeel financiële voordelen toe te kennen om niet achterop te raken bij de wedden van de privé-sector, maar de toestand van de arbeidsmarkt laat zich thans helemaal anders aanzien en maakt het mogelijk dat standpunt te herzien. Met betrekking tot de schuldenlast van de gemeenten zoekt de Regering een middel om de terugbetalingen eventueel te spreiden. De Minister erkent dat het toezicht op de begrotingen enigszins zwaarder geworden is, maar hij wijst erop dat die druk zal worden verlicht door het nemen van de desbetreffende beslissingen.

Een lid vraagt of men de wedden van het gemeentepersoneel bij wet kan aanpassen.

Des précisions sont demandées au Ministre à propos d'un projet de restructuration des institutions de soins de santé et des conséquences sur les charges communales de la hausse des taux de la T.V.A. prévue pour l'année prochaine.

Un membre attire l'attention de la Commission sur la situation particulièrement alarmante des communes de l'agglomération de Bruxelles dont la majorité sera en état de cessation de paiement dès le mois d'avril.

Un membre demande au Gouvernement s'il n'y a pas moyen de rencontrer le point 1 de la résolution en opérant des transferts au niveau du budget des voies et moyens. On trouve des millions lorsqu'il s'agit de venir en aide aux entreprises en difficulté et, en fin de compte, une commune en déficit est un peu comme une entreprise en difficulté car elle est aussi génératrice d'emplois.

Il s'enquiert également de connaître la portée de l'arrêté royal qui sera pris incessamment et qui concerne des mesures prises à l'égard du personnel des entités locales et régionales.

Selon certains, la répercussion financière de la résolution peut être évaluée à 2,2 milliards de francs alors que d'autres citent le chiffre de $\pm 1,7$ milliard. Dès lors, il demande au Ministre des précisions.

Celui-ci rappelle que si le fonds des communes est augmenté d'un taux de 5,7% pour 1983, ainsi qu'il est prévu au budget, l'augmentation sera alors de 1,7 milliard.

Par contre, si l'on adapte le fonds des communes au taux de l'indice des prix ($\pm 8\%$), on obtient une augmentation de 2,2 milliards.

Quant aux mesures prises par le Gouvernement à l'égard du personnel communal dans le cadre des pouvoirs spéciaux, le Ministre estime que ces mesures démontreront que les communes feront également un effort de redressement financier.

Quant à la portée de ces mesures, elle peut se résumer comme suit:

1° à partir de 1988, les communes ne pourront plus déposer de budget en déficit sinon la tutelle pourra imposer une diminution de leurs dépenses et une augmentation de leurs recettes. Il leur sera permis de prendre des mesures extraordinaires ou de refuser certaines dépenses. Ainsi elles pourront aligner les barèmes de leur personnel sur celui de l'Etat.

2° les communes en déficit à partir de 1984 ne pourront allouer à leur personnel enseignant un traitement plus élevé que celui des Enseignants de l'Etat. (Cette mesure ne prendra vigueur qu'à partir d'octobre 1984);

3° les communes en déficit à partir de 1984 ne pourront plus avoir de personnel enseignant en dehors des normes. Il y aura des mesures transitoires. Ainsi, à partir de 1983, il ne sera plus procédé au remplacement des partants.

La charge du personnel communal est de 113 milliards et coute proportionnellement 15% de plus que la charge du personnel de l'Etat. L'on peut comprendre qu'à une certaine époque, les communes aient dû octroyer des avantages pécuniaires à leur personnel afin de faire face aux traitements offerts dans le secteur privé mais la situation du marché de l'emploi est toute autre aujourd'hui et permet de revoir cette position. En matière de dette des communes, le Gouvernement cherche des formules pour permettre un éventuel remboursement. Le Ministre reconnaît un certain alourdissement de la tutelle sur les budgets mais signale que celle-ci sera allégée par les décisions courantes.

Un membre pose la question de savoir si légalement on peut adapter les traitements du personnel communal.

Een ander lid pleit voor de goedkeuring van de resolutie en herinnert eraan dat men overeengekomen was dat de inspanning tot sanering van de gemeentefinanciën zowel van de Regering als van de gemeenten moet uitgaan. Hij constateert dat daarvan niets in huis is gekomen en dat de Regering integendeel alleen nieuwe dwangmaatregelen heeft aan te bieden in het raam van de bijzondere machten.

De Minister van Binnenlandse Zaken beweert dat hij niet in staat is het bedrag van het Gemeentefonds verder op te trekken, doch hij zegt toe dat maatregelen zullen worden genomen ten gunste van de O.C.M.W.'s en ook om het tekort van de ziekenhuizen weg te werken.

De Minister van Sociale Zaken heeft echter verklaard dat daar in 1983 niets van terecht komt.

Uiteindelijk moet men dus geen sanering van de gemeentefinanciën verwachten omdat de lasten van de gemeenten niet verminderd zullen worden. De Staat wil niet dat het Gemeentefonds het inflatieritme volgt, en weigert een bijdrage te leveren voor de lasten die hij zelf aan de gemeenten oplegt.

Spreker is van oordeel dat de Regering op die manier de gemeenten in een onhoudbare financiële situatie dwingt. De gemeenten zullen bijgevolg niet verder meer investeren, wat automatisch andere sectoren (b.v. de bouwsector) zal beïnvloeden.

Men kan de laatste jaren trouwens al een ontwikkeling in die zin vaststellen. De gemeenten moeten tegen 1988 een sluitende begroting voorleggen. Het is evident dat de gemeenten zelf ook altijd die wens gekoesterd hebben, maar daar een verplichting van maken is voor de centrale overheid een gemakkelijksoplossing, omdat ze op die manier elke verantwoordelijkheid terzake van zich afschuift.

Als het al waar is dat het statuut van het gemeentepersoneel nu veelal gunstiger is dan in de privé-sector, dan zou men toch, vooraleer daaraan te raken, eerst het statuut van het personeel van de parastatale instellingen en van de intercommunale verenigingen eens moeten onderzoeken. Steeds in verband met het gemeentepersoneel, waarom zou men hier de mobiliteit niet toepassen, zoals dat voor het rijkspersoneel het geval is?

Ten slotte zou spreker, met betrekking tot de inzake gemeentelijk onderwijs genomen maatregelen, graag vernemen hoe het advies van de Schoolpactcommissie luidt.

Het gevaar bestaat dus dat al die maatregelen zware gevolgen zullen hebben zonder evenwel de financiële situatie te verbeteren.

Bedoelde maatregelen zullen de gemeenten tot besparingen aanzetten ofwel in de sociale sector, d.w.z. ten koste van de minst gegoeden in onze maatschappij, ofwel in de sector van de investeringen, en dat is dan weer nadelig voor ons bedrijfsleven.

Spreker vraagt de Minister met grote nadruk de nodige maatregelen te nemen om de gemeenten weer financieel gezond te maken. Ze zijn immers werkgevers zowel als potentiële investeerders, en ze kunnen in feite (hoewel niet in rechte) failliet gaan.

Een ander lid verwijst naar wat de Minister gezegd heeft en herinnert eraan dat de Regering bezig is een aantal maatregelen uit te werken om het tekort van de ziekenhuizen te verminderen door meer lasten op de bevolking te verhalen.

Het is evenwel evident dat de bevolking in de toekomst niet meer ziekenhuiskosten zal kunnen dragen dan nu het geval is. De mensen zullen zich meer tot de O.C.M.W.'s wenden en de kosten daarvan zullen oplopen. Hetzelfde kan gezegd worden over het bestaansminimum en het sociaal dienstbetoon.

Met betrekking tot de gelijkschakeling van de bezoldiging van het gemeentepersoneel en het rijkspersoneel, vraagt spreker of het wettelijk wel toegestaan is eenzijdig veranderingen aan te brengen in de arbeidsovereenkomst van personeel dat al in dienst is. In andere gelijkaardige situaties heeft de Raad van State zulks als onaanvaardbaar bestempeld.

Un autre orateur plaide pour l'adoption de la résolution et rappelle qu'il avait été entendu que l'effort d'assainissement des finances communales devait venir de la part et du Gouvernement et des communes. Il constate qu'il n'en est rien et que bien au contraire, le gouvernement n'apporte que de nouvelles mesures coercitives prises dans le cadre des pouvoirs spéciaux.

Le Ministre de l'Intérieur prétend ne pas pouvoir augmenter le montant du fonds des communes mais il promet des mesures en faveur des C.P.A.S. et pour réduire le déficit des hôpitaux.

Par contre, le Ministre des Affaires sociales a certifié qu'en cette matière, il ne fallait rien attendre pour 1983.

Finalement, il ne faut attendre aucun assainissement des finances communales parce qu'il n'y aura pas de diminution des charges des communes. L'Etat ne veut ni permettre au fonds des communes de suivre le taux d'inflation ni participer aux charges qu'il impose lui-même aux communes.

L'orateur estime qu'en mettant ainsi les communes dans une situation financière impossible, le gouvernement mettra dans le chef les entités locales dans une situation telle qu'elles ne pourront plus investir, ce qui se répercutera automatiquement dans d'autres secteurs (par exemple le secteur de la construction).

D'ailleurs, dans les dernières années, on peut déjà constater un mouvement en ce sens. En ce qui concerne l'obligation pour les communes de présenter un budget en équilibre pour 1988, il va sans dire que c'est là un vœu que toutes les communes ont toujours eu en vue; le fait d'en faire une obligation constitue une solution de facilité de la part du pouvoir central, qui se décharge ainsi de toute responsabilité en cette matière.

Quant au statut du personnel communal, s'il est vrai qu'actuellement il est souvent meilleur que dans le secteur privé, néanmoins, il faudrait avant d'y toucher, tenter d'abord d'examiner le statut du personnel des parastatales et des intercommunales. Toujours pour le personnel communal, pourquoi ne pas prévoir pour lui la mobilité puisqu'elle existe pour les fonctionnaires de l'Etat?

Enfin, au point de vue des mesures prises à l'égard de l'enseignement communal, l'orateur aimerait connaître l'avis de la Commission du Pacte scolaire.

En conclusion, il est à craindre que toutes ces mesures n'entraînent des conséquences très graves sans pour autant apporter une amélioration financière.

Ces mesures inciteront les communes à épargner, soit dans les secteurs sociaux, ce qui ira à l'encontre de l'intérêt des plus défavorisés de notre société, soit dans le secteur des investissements, ce qui est nuisible à notre système économique.

L'orateur enjoint au Ministre de prendre les mesures nécessaires afin que les communes recouvrent une situation financière saine car elles sont des employeurs ainsi que des investisseurs potentiels et, en fait, (bien que juridiquement pas) elles peuvent tomber réellement en faillite.

Un autre membre, faisant référence à ce que le Ministre a déclaré, rappelle que le Gouvernement est en train d'élaborer une autre série de mesures visant à réduire le déficit des hôpitaux en reportant la charge sur la population.

Il va sans dire que ladite population ne sera plus en mesure de payer des frais d'hôpitaux accrus qu'elle ne l'est aujourd'hui. Dès lors, les gens vont se tourner vers les C.P.A.S. et augmenter les charges de ceux-ci. Il en est de même pour le minimex ou pour l'aide sociale.

En ce qui concerne les mesures envisagées en vue d'égaliser les traitements du personnel communal et du personnel de l'Etat, l'intervenant soulève le problème de savoir si, pour le personnel en fonction, il est légalement permis de modifier unilatéralement les termes d'un contrat d'emploi. Dans d'autres situations similaires, le Conseil d'Etat a estimé ne pas pouvoir l'admettre.

Ten slotte herinnert spreker eraan dat de hogere wedden van het gemeentepersoneel ook vandaag nog ten volle gerechtvaardigd zijn, en verwijt hij de Minister geen melding te maken van een argument dat nog altijd geldig is en dat kan worden ingeroepen tegen het vergelijken van gemeentepersoneel en rijkspersoneel.

Er bestaan immers nog heel wat kleine gemeenten waar een bediende of opsteller polyvalent moet zijn.

Ook moet het gemeentepersoneel allerlei wachtdiensten verzekeren, moeten niet meegetelde overuren worden gepresteerd enz. De weddschalen houden met dergelijke prestaties rekening.

Dergelijke wachtdiensten, b.v. voor het bewaken van kerkhoven, bestaan niet bij de Staat.

Een lid is de mening toegedaan dat de door de Regering voorgestelde verhoging met 5,7 % van het bedrag dat voor 1982 uitgetrokken is voor het Gemeentefonds een minus-groei betekent aangezien het minimaal te verwachten inflatiepercentage voor 1983 gelijk is aan 8 %. Het minste wat men van de Regering kan verwachten is dat het Gemeentefonds op zijn huidig niveau wordt behouden en dat daarbij rekening wordt gehouden met de inflatie.

Daarom stelt hij voor het laatste lid van het voorstel van resolutie eventueel te vervangen door de volgende tekst :

« Vraagt met aandrang aan de Regering op de begroting voor 1983 ten behoeve van het Gemeentefonds een bedrag uit te trekken gelijk aan dat voor 1982, verhoogd met 8 %, zijnde het minimaal te verwachten inflatiepercentage voor 1983 ».

∴

Bij de stemming wordt het voorstel van resolutie ongewijzigd en eenparig aangenomen.

De Rapporteur,

F. GUILLAUME.

De Voorzitter,

J.-B. DELHAYE

Enfin, il rappelle que les traitements plus élevés dans les communes se justifient encore pleinement aujourd'hui. L'orateur reproche au Ministre de ne pas citer un élément qui existe toujours pour justifier la non-comparaison du personnel de l'Etat et du personnel communal.

Il existe encore, en effet, beaucoup de petites communes dans lesquelles un commis ou un rédacteur doit être polyvalent.

Il est également souvent demandé au personnel communal des prestations de garde, des heures supplémentaires non comptées, etc. Les barèmes tiennent compte de toutes ces prestations.

Les services de garde, par exemple la garde des cimetières, n'existent pas à l'Etat.

Un membre estime que le taux de 5,7 % que le Gouvernement propose d'appliquer au montant prévu au budget 1982 pour le Fonds des Communes constitue une réduction, le taux minimum d'inflation prévu pour 1983 étant de 8 %. Le moins que l'on puisse demander au Gouvernement est qu'il maintienne les crédits prévus pour le Fonds des Communes à leur niveau actuel compte tenu du taux d'inflation.

Ce membre propose de remplacer éventuellement le dernier alinéa de la proposition de résolution par le texte suivant :

« Demande instamment au Gouvernement d'inscrire au budget 1983, pour le Fonds des Communes, un montant correspondant à celui de 1982 majoré de 8 %, soit le taux minimum d'inflation prévu pour 1983 ».

∴

Mise aux voix, la résolution est adoptée sans modification à l'unanimité.

Le Rapporteur,

F. GUILLAUME.

Le Président,

J.-B. DELHAYE